

Quan la cultura ha de cosir un municipi fragmentat

Published by [Interacció](#) [1] on 12/02/2026 - 11:12 | Last modification: 24/03/2026 - 15:57

El Pla d'Acció Cultural de Santa Margarida i els Monjos no parteix de la manca d'activitat ni de la debilitat del sistema. Parteix d'un problema més estructural: un municipi amb diversos nuclis, dinàmiques diferenciades i una cultura que ha d'actuar com a mecanisme de cohesió territorial i social.

El Pla d'Acció Cultural de Santa Margarida i els Monjos situa des de l'inici una idea que no és menor: la planificació cultural no és només una eina d'ordenació, sinó un instrument per reforçar la capacitat d'incidència del sistema cultural local i la seva funció dins les polítiques públiques .

Aquesta declaració inicial no és retòrica. Respon a una realitat concreta. El municipi té poc més de 7.600 habitants, distribuïts en diversos nuclis amb pesos i dinàmiques diferents. Aquesta configuració territorial fragmentada no és un detall. És el principal condicionant de la política cultural. La cultura aquí no només ha de programar. **Ha de connectar territoris que no funcionen com un únic espai quotidià.**

El mateix diagnòstic ho explicita amb claredat: la dispersió dificulta la cohesió i pot generar desigualtats en l'accés als equipaments i a les activitats. Aquesta és la qüestió de fons. No és un problema de manca de recursos.

El municipi disposa d'una xarxa notable d'equipaments i d'un teixit associatiu actiu, amb una forta presència de cultura popular i calendari festiu. També compta amb actius singulars amb potencial de centralitat, com el Castell de Penyafort o el CIARGA. Però aquesta base no resol la tensió principal. Els equipaments estan repartits, els usos no sempre estan optimitzats i alguns espais requereixen adaptació o ampliació. La qüestió no és només tenir infraestructura, sinó **com es distribueix, s'articula i es fa accessible en un municipi dispers.**

A això s'hi afegeix una segona capa que desplaça encara més el problema. La proximitat amb Vilafranca del Penedès genera una relació ambivalent: ofereix serveis i oportunitats, però també crea dependència en equipaments i oferta cultural de major escala. Això situa el municipi en una posició delicada: no pot competir directament, però tampoc pot limitar-se a complementar. El pla ho aborda de manera implícita quan planteja un objectiu clar: consolidar el municipi com a referent cultural a l'Alt Penedès.

Aquesta aspiració no és menor. És una presa de posició.

Al mateix temps, el diagnòstic introdueix altres tensions estructurals que travessen el sistema cultural local:

- — participació desigual, especialment en alguns col·lectius
- — manca de relleu generacional en el teixit associatiu
- — limitacions pressupostàries que condicionen el desplegament d'accions

Aquest conjunt de factors dibuixa un escenari conegut, però aquí adquireix una forma específica: un sistema cultural actiu que ha de sostenir-se en el temps mentre reequilibra el territori i renova els seus actors.

L'estratègia del pla s'organitza en cinc eixos que responen directament a aquesta complexitat:

- — millora de les polítiques culturals (instrumental)
- — definició d'eixos de singularitat (temàtic)
- — reforç del teixit associatiu (social)
- — desenvolupament d'equipaments (dotacional)
- — coordinació supramunicipal (governança)

No és una arquitectura neutra. És una manera d'ordenar tensions. Especialment rellevant és l'aposta per la coordinació territorial interna i supramunicipal. El pla assumeix que la cultura no es pot pensar només dins dels límits administratius, ni tampoc des d'un únic centre.

Llegit en conjunt, el document no planteja tant una expansió del sistema cultural com una operació més exigent: **fer-lo funcionar com a sistema en un territori que tendeix a fragmentar-se.**

I això condueix a una pregunta que travessa molts municipis d'aquesta escala: què pot fer realment la política cultural quan el problema principal no és la manca d'activitat, sinó la dificultat de construir un espai compartit?

Plans d'acció cultural

[Santa Margarida i els Monjos, 2025](#) [2]

Categories: Llegir els plans culturals municipals

Categories: Sèries editorials

Tags: desenvolupament territorial

Tags: equipaments culturals

Tags: participació cultural

Tags: governança cultural

Tags: cultura popular

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2026/pac-santamargaridaielsmonjos>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://www.diba.cat/documents/d/cerc/pla-d-accio-cultural-santa-margarida-i-els-monjos-2025_def

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/10470>